

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét örökítő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kadics-féle házban) is átvehetők.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyilat. térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekot kérjük pénteken délig beküldeni.

IX. évfolyam

Szombat 1900. évi szeptember 8-án.

36 szám.

Közművelődésünk.

Versecz, 1900. szept. 6.

A felvidéken, a kies Zólyom városában a múlt napokban diadalünnepet ült a magyar nemzeti eszme, a magyar nyelv, midőn a felvidéki magyar közművelődési egyesület tartotta meg közgyűlését. Nagyobb eredménye ez nemzeti haladásunknak, mintha a külföldről bármennyi kitüntetés is hozunk haza, mert e kitüntetések, hiába, mégis egyeseket illetnek: de itt ezer és ezer magyar lélek csatlakozásáról van szó az édes anyai földhöz, itt a költő szava cikázik fel a maga örök igazságában, hogy az, a ki ezen a földön született, annak itt élni és halni kell.

Annak csak ehhez a hazához kell ragzkodni, ezt a nyelvet kell beszélni, mert magának a földnek van meg az az ősi varázserője, hogy a lelkeket magyarokká varázsolja.

És ez a varázserő mintha egy pillanatra kiapadt volna. Azok az idegen ajku gyermekei a hazának, a kik itt születtek, de nem értették a hazai nyelvet, mostoha anyának vélték a legtisztább szabadság hazáját, Magyarországot, és akadtak mindig lelketlen izgatók, a kik ennen-nyjuk ellen szították a gyermekek gyűlöletét.

Mert mit akar a magyar nemzet? Azt, hogy egy közös kapocs legyen minden fia között; és ez a legtermészetesebb kapocs a nyelv.

Nem gázolt a magyar sohasem kegyetlenben, sohasem kívánta, hogy az idegen ajkuk

feleljék el azt a nyelvet, a melyen apáik beszéltek; nem erőszakkal és kényszerrel kívánta a gyermekei szeretetét megnyerni, — hanem szeretetét kínálta szeretetért.

Az oroszok a finnekkel egész másképp bánnak el, ők el akarják minden ősi kultúráját rabolni egy leigázott nemzetnek, — mi a nemzetiségeknek mindent meghagyunk, csak azt az egyet kívánjuk, szeressék ösztíntén, hiven a magyar nemzeti eszményeket, legyenek hívek annak megtestesítőjéhez, a magyar koronához. És ha már ők nem tudják megtanulni, — tanítsák meg a gyermekeiket magyarul.

Mi hiszünk a magyar föld átalakító csodaerejében; hogy azt, a ki itt él, — mint azt a koszos regényíró oly gyönyörűen megírta, — annak testét-lelkét magyarrá gyurja és hogy annak első életfeltétele lesz e magyarságnak az elfogadása és hogy hitét is vallja annak, hogy: magyar.

Körülbelül úgy vannak a nemzetiségek mi velünk, mint őseink voltak a keresztény vallással.

Nemzeti vallásukat, hadverő őseik hitét, diadalra segítő Hadurnak áldozatait kellett cserébe adni a keresztért és megtették, mert őseink érezték, hogy a kereszt üdvözít.

Ilyen üdvözítő érzés hassa át nemzetiségeinket is. És ugyanezt érezzük mi is, midőn azt az eredményes működést vesszük tudomásul, melyet a nemzet önjeléből ki-pattantott szent intézménye, a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület tót ajku testvéreink közt folytat.

Ötvenkilenc óvodában tanulják csacso-gó gyermekajkak hogy az „Isten áldja meg a magyart“ és viszik szét a lekisebb kunyhóba azt a boldogító tudatot, hogy az a föld, a hol születtek, az a hazájuk, az örömben, búban osztozkodik minden hű fiával.

A hol a király és nemzet úgy egyetért mint hazánkban, ma ez másképp nem is képzelhető. A király akarata is az, hogy Magyarország egy egységes nemzetet alkosson és hű rokona, József főherceg, a legmagyarabb főherceg védnöke az egyesületnek, melynek működése hervadhatlan babérral övezi Hungária homlokát.

Minden magyar kötelessége, hogy szívében áldást kívánjon a „F. M. K. E.“ vezetőségére és törekvéseit gyámolítsa.

A „F. M. K. E.“ áldásos működése szolgáltasson nekünk is példát itt a délvidéken, hogy a magyar kulturmozgalmakat minden erőnkkel támogassuk, hiszen ki tagadhatná azt, hogy ily működésre szükségünk van.

NAPI HIREK.

Személyi hírek. Dr. Buró Péter városi orvos e napokban kezdte meg okt. 6-ig terjedő szabadságát. — Szalay Lajos városi főmérnök 3 havi szabadságidőre szintén eltávozott városunkból.

Kinevezések. A magy. kir. pénzügyminister Deák Alajos helyére magy. kir. adóhivatalunk pénztárnokává és hivatalfőnökévé Kato Lajos técsői (Maramaros megye) adóhivatalnokot nevezte ki. — Pálffy Elemér főispánunk a Romhányi J. eltávozása által üresedésbe jött verseczi levéltárnoki állásra Antalóczi Nándor Békés vármegyei központi tisztviselőt nevezte ki, kik-

Tárcza.

A nagy jelenet.

A lélegzetünk is elfult a harmadik felvonás közepe táján. A közönség, a mely minden zugot betöltött, néman kapaszkodott a szemével, lelkével a színpadhoz.

A vendégművész, a szőke Sarolta, igazán nagyszerű volt. Miután kétségtelemmé vált, hogy az ingatag jellemű lírai hős megcsalta őt, Lorley-háját szétzilálta, elmondott egy hatalmas monológot, és aztán elszántan kiitta egy üvegese méregtartalmát.

Ekkor mutatta be aztán az ő csodálatos elesését, a melyről a művészet-történelem „Sarolta esése“ néven fog mindenha megemlékezni. Mert úgy elesni, mint ő, senki sem tud napjainkban. Térdei meginognak, hajladozik előre-hátra, jobbra-balra, a feje a mellére hanyatlik, hogy aranyhaja ragyogó zuhatagban fűdi el karcu termetét, aztán egy végső sikoly, szívet szorongató lágy bugás és mereven, mint egy élettelen kettévágott oszlop terul el a földön.

Néhány pillanatig mozdulatlanul feküdt így. Az érverésünk is megállt ez időre. Aztán végigvonaglanak a gyönyörű tagok. Elfojtott hörgés tör elő, a mely megrázó beszéddé formálódik. Kínos erőlködéssel könyökére emel-

kedik, a megtört szemekbe kiül újra a szikrazó villámtűz, úgy mondja el a haldokló átkát:

— VÉR! VÉR! VÉR árasztja el minden léptedet. Ha szomjas ajakkal forráshoz hajolsz, buzogjon vér eléd; áztassa vér minden betevő falatodat; véres látományok vérverejtéket fakasszanak homlokodon... Légy átkozott... atkozott... atkozott...

Hangja fuldoklóvá vált, feje hátraroskadt, hörgő kiáltás nyilallott a velőkbe, aztán vége... meghalt.

A néma csend után kitört a vihar. A közönség nem tudott betelni tapssal, a szőke, az isteni Sarolta, tizenhétzer hajította meg magát egy ugyanaz bagyadt mosolygással, mint inkább jó étvágygyal, a mikor egynemely karzatbeliek még mindig őt tapsolták...

Dideregve jöttem ki a színházudvarra, pedig nyári meleg volt az este. A lelkembe feszkelődött az imént látottak borzalma, és visszatevő volt nekem a sürgés-forgás, a vendéglőből ide hallatszó cigánymuzsika, a derus, csillagos égbolt. Folyton a nagy jelenet rémséges hangulata nyomta a szívemet.

A kapuban egy rendőrbiztos fogott karon. — Jöjjon, elviszem magammal kocsin. Igen érdekes riportra tehet szert. A kórházba megyünk; egy cselédleány szerelmi banatában megmérgezte magát.

Hah! megint halál! Szinte babonás féle-

lem vett erőt rajtam. Tiltakozni akartam, de a gyotrő újságíró-kíváncsiság megakasztotta nyelvetem.

Behúzódtam a kocsiba. Menekülni szerettem volna a borzasztó látványtól, de az mindig előttem tánczolt. A fogam vacogott annak gondolatára, hogy most újból végig nézem az előbbi jelenetet a valóságban! A mi a színpadon csak játék volt, az itt halalos igazság leszen. Odaérkezünk.

A rideg épület előtt, a mely a misztikus homályból fagyosan világított elő, a francia rémregények hangulata fogott el. Szótlanul haladtunk föl a fehérre sikált lépcsőn. A gyéren világított folyosón az ügyeletes orvos csatlakozott hozzánk. Almos volt és rosszkedvű.

A nagyteremben feküdt a leány.

A többi betegek kíváncsian bámultak reá, ő pedig érzéketlenül nézte a fehér mennyezetet. Lábujjhegyen léptünk hozzá.

Istenem, de szép leány volt! Arcát alabástromma festette a benső kin, de vonasait el nem torzította, légy jajongó hang nem tört ki szép ajkai közül, egy köny sem csöppent nagy kék szeméből. Remegő izgatottsággal vártam a megrendítő halál-tusát, ez elhagyott szerető sikongást, utolsó átkat, melynek bizonyára csak halvány mása volt a színpad vaszonra füstött, hazug világa. Am a leány hallgatagon várta sorát. Pedig aligha lehetett több tizenhét évesnél.

ben ismét két derék-tisztviselőt fog nyerni városunk. Üdvözljük őket.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi minister Roth Gyula tanítót és Petyko Anna tanítónőt a franczöldi, Malz József, Hoffmann Miklós Rech János tanítókat, és Malzné Koncz Gabriella tanítónőt a kisbecskerekeli, Marinkovics Vitályos tanítót a bavanistei, Vujaskovics Szlanka tanítónőt a szarcsovai, Murgu Sándor tanítót a torontál-almási áll. elemi népiskolához kinevezte.

Esküvő. Német Sándor cs. és kir. tengerészeti hajókormányos Pólából ma vezetői oltárhoz városunkban Mühlisch Gizella kisasszonyt.

Esküvő. Pilsz Ede városi árvaszéki jegyző a mult szombaton vezette oltárhoz a rom. kath. templomban Huneck Emília urnót Gratulálunk.

Dr. Laky temesvári főrealiskolai igazgató jubileuma. A napokban lesz husz esztendeje, hogy dr. Laky Mátyás, elfoglalta hivatalát s a a temesvári főrealiskolát egyikévé tette a legkitünőbbben vezetett hazai középiskoláknak, rendkívüli szakavatottsága és tapintattal párosult erélye fényesen érvényesült az iskola vezetésében. Társadalmi téren is sokat köszönhet Temesvár. Dr. Laky szervező képességeinek, alig van ott egyesület, melynek létesítésében, vagy támogatásában jelentékeny része ne lett volna. Évek hosszú sora óta egyik oszlopos tagja a magyar nyelvterjesztő-egyesületnek, a délmagy. természettudományi társulatnak, a zenekedvelők egyesületének, a hivatalnok-egyesületnek s egyik vezérférfia a városi törvényhatósági bizottságnak, melyben mindig egyik legkelkesebb előharcosa a magyarság ügyének. — Igazgatói jubileumát ennél fogva nemcsak a vezetése alatt álló intézet fogja megünnepelni, hanem vele együtt ünnepel a város s Délmagyarország hazafias társadalma.

A fehértemplomi Pászt-ünnepély. Abból az alkalomból, hogy Pászt Vilmos kuriai bírót, a fehértemplomi törvényszék elnökét ő Felsége a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki, Fehértemplom meghatóan szép ünnepet ült. E tény bizonyosságul szolgál arra, hogy a valódi érdem hazánkban mindenkor megtalálja jutalmát, mert ő felsége legmagasabb kegyének sugarai ezuttal hazánk határáig oly férfihoz hatoltak el, ki egy emberöltőn keresztül bajnokoskodott a közélet mezéjén Vasárnap délelőtt fél 10 órakor rohogott be a fehértemplomi pályaudvarba az ünneplő vendégeket hozó temesvári vonat, melylyel a notabilitások érkeztek: dr. Laszy József, a temesvári kir. ítélőtábla elnöke, Dr. Molnár főispán, Dr. Szivák I. és Bessenyei F. képviselők, Hollerung Alfréd táblai tanácselnök, Paulovics István, kir. ítélőtáblai bírák, Kabdebo Gergely alispán, Seemayer János kir. tanácsos polgármester, dr. Niamesny Gyula, a temesvári ügyvédi kamara elnöke, a verseczi, oraviczai, dettai, kubini, szászkabányai járásbírók vezetői, Csapó Géza, Kuchler Gyula kir. főügyész helyettes, a verseczi ügyvédek teljes számban, dr. Seemayer Károly szabadlevél pártelnök vezetésével, végül a „Délmagyarországi Közlöny“ képviselője Rittinger Imre, vasuti titkár, és még számosan. Az érkező vendégeket a fehértemplomi pályaudvaron az ottani tör-

A rendőrbiztos hivatalos komolysággal lépett közelebb hozzám:

— Hogy hívnak?

A leány ügygyel-bajjal feléje fordította szép szőkefürtös fejét. Halkan suttogta a választ:

— Kerekes Örszének.

— Miért mérgezted meg magad?

— Meg akarok halni.

— És miért?

— Csak!

Csak! Tompán futott végig a homályos, rideg termen az egyszerű szócška, de a szívembe markolt mégis. Egy tizenhétéves leány, aki meg akar halni és nincs egyéb mondani valója, mint hogy — csak? A rendőrbiztos faggatta tovább.

Elhagyott tán a szeretőd?

A leány arcát gyöngye pir futotta el egy pillanatra — az volt a válasz.

— Hogy hívják a szeretődöt?

A haldokló öszevonta a szemöldökeit.

— Azt nem mondom meg.

— Czibil volt?

— Nem.

— Baka?

A leány szemében büszkeség csillant föl.

— Nem baka — huszár.

— Melyik századnál szolgált?

vényszék bírái és a tisztikar testületileg fogadták. A rendjel ünnepélyes átadása délelőtt 11 órakor ment végbe a törvényszék tárgyalási főtermében. Dr. Laszy József táblai elnök meleg szavakban üdvözölte a küldöttségileg meghívott Pászt Vilmos kuriai bírót, törvényszéki elnököt, ki közel három évtized óta működik immár az államszolgálat több ágában. A rendjelt a jelen voltak lelkes éljenzése közepette mellére teszi. Pászt Vilmos meghatóan válaszolt, Megköszöni a táblai elnök jóindulatát és kijelenti, hogy az őt ért kitüntelést első sorban a vezetése alatt álló bírói kar kitüntetésének tekinti, élheti ő Felségét, ki őt kitüntetni kegyeskedett. Ezután Horváth fehértemplomi bíró, Froniusz Károly polgármester, Dr. Niamesny Gyula, a temesvári ügyvédi kamara elnöke, Király Pal főgymnáziumi igazgató, üdvözölték az ünnepeltet. Delben 1 órakor a „Bécs városához“ címzett szálloda dísztermében kétszáz terítékű ebéd volt. Ez alkalommal számos felköszöntőt mondtak, melyekből következőket jegyeztük meg. Dr. Laszy József táblai elnöknek ő Felségére mondott lelkes köszöntőt, melyet az egybegyűlték állva hallgattak végig. Közfgyelem mellett szállalt fel ezután dr. Szivák Imre, a fehértemplomi kerület orsz. képviselője, ráutalt az igazságszolgáltatásunk főcéljára: annak nemzeti jellegére. Szébbnél szébb fejtegetések során utal arra, hogy minden jogász sőt minden honpolgár ideálja egyrészt, hogy az egysége magyar állami törvénykönyv mielőbb koronazza meg jelenlegi magyar kormányt az igazságügy terén már is elért hervadhatatlan sikereit, de másrészt legyenek mindenütt és mindenkor olyan bíráink, a kik — mint Pászt Vilmos — büszkén hivatkozhatnak arra a jelmondatra, mely a Lipót-rendet díszíti: „Integritati et merito.“ Poharat a m. kir. kormányra, Széll Kálmán miniszterelnökre és Plósz Sándor igazságügyminiszterre emeli. Ekkor felállott Bessenyei Ferencz orsz. képviselő, indítványozván, hogy az egybegyűlt ünneplő közönség fejezze ki hódolatát és ragaszkodását Széll Kálmán miniszterelnök és Plósz Sándor igazságügyminiszter iránt. Ezen indítvány közlekedéssel elfogadtattott Ezek után Pászt Vilmos emelkedett fel szólásra, és konstatalja, hogy a m. kir. kormány délvidekünkön oly személyiséget állított az igazságszolgáltatás élére, ki paratlan munkásságánál, bölcs tapintatánál és nemes jelleménél fogva közelismerésre tarthat számot; Laszy József táblai elnököt élte. Ury Lajos törvényszéki bíró a fehértemplomi bírói kar nevében ugyancsak Laszy táblai elnököt Horváth Geza bíró pepig kartarsai nevében Pászt törvényszéki elnököt élte. Dr. Pescha Miklós törvényszéki bíró lelkes szavak kíséretében poharat emel dr. Molnár Viktor főispánra, ki a mai ünnep fényét megjelenésével emelni kegyes volt. Dr. Molnár Viktor főispán válaszában az ünnepltet a közélet terén kifejtett működésért méltatja és élte. A nagy és lelkes tetszés után, melyet dr. Molnár Viktor főispán beszéde keltett Matonffy János bíró, Hollerung Alfréd táblai tanácselnökre mond pohárköszöntőt. Hollerung Alfréd válaszában konstatalja, hogy Pászt elnök helyesen jegyezte meg, hogy a kitüntetés az egész bírói kart érte: a fehértemplomi kir.

— Azt már nem mondom meg.

A rendőrbiztos megint csak szigorura fogta a dolgot:

— Mordizomadtaj Hivatalosan felszólítottak, hogy megmond. Máskép becsukatunk!

A leány bágyadtan mosolygott. Nem félt már ő az ilyen fenyegetéstől!

A rendőrbiztos most már furfanghoz fordult. Nyájás hangot kezdett:

— Nézd, kis lanyom: ez mégsem járja, hogy az a cudar így halálba kergetett. Mond meg a nevé, ugyan meglakoltatjuk a bitangot.

Az isteni Sarolta itt biztos, hogy nem állotta volna meg egy nagy monológ nélkül. Kópant hatása lett volna az ilyesminek. De Kerekes Örszi csak egy könyörgő pillantást vetett reánk, azután behunyta szeméit Elaludt. Vagy tán elájult. A nagy jelenetek vége.

Az orvos, a ki lekisért bennünket, mondta, hogy ez az utolsó álma. Regelre vége.

A kocsiban aztán elgondolkoztam a szegény Kerekes Örszén, a ki ime szintén megcsinálta az ő egyszerű tragédiájának nagy jelenetét, kevesebb vonaglással, zokogással, de nem is várta utána pezsgős vacsora. Ha várta volna, ő is stilszerűbben rendezte volna vergődését.

törvényszék kitünő bírái élte. Horváth József fehértemplomi róm. k. plébános szállalt fel ezután és Pászt elnököt élte. Seemayer János kir. tanácsos verseczi polgármester, nagy tetszéssel fogadott beszédében kijelenti, Hogy Versecz városa büszkén vallja fiának Pászt Vilmost. Ury Lajosnak a katonaságra, Mihalovicz Gábornak Fehértemplom város fejlődésére mondott tószlja után Froniusz polgármester jelenlévő vendégeket, Király Pal főgymnáziumi igazgató és Gyergyay Dezső tanár igen szép szavakban Pászt Vilmost élte. Mihalovicz Gábor bíró, Kabdebo Gergely alispánra mond felköszöntőt, ki Fehértemplomon való működésével magának mindenütt tiszteletet és szeretetet vívott ki, és a legkellemesebb emléket hagyta hátra. Többek felszólalása után a kitünően sikerült bankett — melynek folyamán a verseczi Csámpai-féle zenekar remek szép kurucznótákkal gyönyörködte az egybegyűlteteket — véget ért. A jelenlévő társaság a délután folyamán kirandult a Sauerwaldt-féle szőlő-mintatelepre, este pedig vendégek tiszteletére lampionserenade volt. Vasárnap este fél 9 órakor a városi polgárság fényes lampionos szerenádöt rendezett Pászt és Dr. Laszy táblai elnök tiszteletére. Hétfőn az ünnepl elnök L a s s y táblai elnök tiszteletére nagy ebédet adott, melyen mintegy ötvenen vettek részt s melyen alkalommal szébbnél szébb pohárköszöntők hangzottak el.

Dr. Seemayer Károly-nak kath. autonómiai kongresszusi képviselővé való megválasztatása, — már teljesen biztosnak tekinthető, mivel nem csak a város kath. polgárainak, hanem a vidék lakosságának bizalma is benne öszponosul.

Halálozások. Fertig Jakab helybeli tekintélyes iparos neje, Fertig Jozefa asszony, élete 70-ik és bolog házassága 48-ik évében a mult kedden elhunyt. A boldogultban Fertig Vilmos budapesti középiskolai tanár, és Fertig Károly verseczi közs. isk. tanító édes anyjukat siratják. — Van der Venne varmegyei utmester a mult vasárnap reggel a kápolna hegyen sétaközben összerogyott és szívvelhüdesben röktön meghalt. Varatlan halála nagy gyászba borította családját. — Aldás és béke hamvaikra.

Dessewffy Sándor v. b. t. t., megyés püspök vasárnap ülte meg makói rezidenciájában egészen zajtalanul, püspökké szentelésének tizedik évforduló napját. A konszekráció évforduló napjáról megemlékezett azonban a káptalan és a központi papság is. A székesegyházban d. e. 9 órakor ünnepélyes halaadó istentisztelet volt, melyen Németh József fölsz. püspök, nagyprépost Temesvar összes papjai élén teljes díszben résztvettek és szentmise után tavrítalag üdvözölték a megyés püspököt, hogy még sokáig, jó egészségben áldásdus főpásztori működésével uljon Szt.-Gellért csanádi trónusán. Dessewffy püspök június hóban töltötte be életének 66-ik évét jó erőben, egészségben, hivei általános szeretete közepette. Megyés püspöki intronizalasa 1890 évi szeptember hó 24-én ment végbe Temesvárotól nagy ünnepegek kíséretében. A közeledő tiz éves évforduló napra, mint értesülünk, a csanádi egyházmegye minden egyházközsége készül, hogy minél fényesebb, emlékezetesebb legyen egyházfejelmünk jubileuma.

Erzsébet királyné emlékezete. Holnap Hétfőn lesz évfordulója annak a gyászos napnak midőn egy emberi vadállat kioltotta Magyarorszag Nagyasszonyának Erzsébet királynének életét, és az orgyilkos töre nemcsak a legne-mesebb emberi szivet járta át, hanem bele talált a magyar haza minden hu fiának kebelébe is, keserű fájdalmat és gyászt okozván széles e hazában. E szomorú nap emléket holnap megünnepeli városunk közönsége is a templomokban felhangzanak az Ur számolyához törő szolozsmák és megsiratjuk feledhetlen királynénk adott emlékezetét. Isten óvja mi magyar hazánkat.

Változás a temesvári kir. tanfelügyelőségénél.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Sztancsek Miklós kir. s. tanfelügyelőt hasonló minőségben Abauj-Torna varmegyébe helyezte át; Temesmegyébe pedig dr. Márton Lajos miniszteri segédfogalmazó kir. segédtanfelügyelővé nevezte ki.

Nyilatkozó tanár. Kalics Döme zombori gym tanáról a Nagy-Kikindán megjelenő egyik szerb ujság után több lap megírta, hogy ő is egyik vezetője volt azoknak a mult iskolai évben érettségit tett középiskolai diákoknak (lehettek vagy hatvanan) kik Szerbiában nagyobb utat tévén ugyancsak tüntettek hazájok, Magyarorszag ellen. Kalics tanár most imigyen nyilat-

kozik: „Én harminc év óta Szerbiában nem voltam; oda sem akkor, sem azután senkit nem vezettem s bár anyanyelvre szerb ajku vagyok, magyar drága hazámnak vagyok hű fia s aki ezt kétségbe vonja, azt rágalmozónak deklarálom.“ Ezt a férfias, nyilatkozatot mi is készséggel adjuk közre és igen szép dolog lenne szerb lapársainktól, ha ők is tudomást vennének róla, hiszen a Kalicsot rágalmozó cikk éppen szerb lapból került a magyar lapokba.

Nemzeti színészet. Mezey Béla a „Délvidéki Színészövket“ szerződötetett társulatának igazgatója, ki több éven át a nyitrai nemzeti színháznál, (mely a „F. M. K. E.“ fenhatósága alatt áll) közmegelegedésre működött, a múlt napokban városunkba érkezett, bemutatta magát magyar nyelvterjesztő egyesületünk vezérégyéniségeinek, s ez alkalommal azon megegyezés jött létre, hogy kitűnően szervezett társulatával előadásait f. hó 18-án Kedden a „Görög rabszolgá“ operettel kezd meg és a 12. bérleti előadásban a következő még Versezen nem adott újdonságok kerülnek színre: Görög rabszolgá, Kis szökevény, Bolond Unatkozó király, Szulamit, Gésák operettek, — Kurucz fufang, Gyerek asszony, Napraforgó, új énekes népszimnűvek, — A férj vadászni jár, Utazás a válás körül, új vigjátékok, Henschel fuvaros legujabb szimnű. Ezekre az előadásokra mely az igazgatóra nézve kötelező — bérlet nyitattik. A bérlet árai: Alsó és felső erkély, földszinti zártszék első sor 10 frt. földszinti zártszék 2—5 sor 8 frt. Földszinti zártszék 6—9 sor 6 frt. Földszinti zártszék 10—12 sor 5 frt. A bérleteket eszközölni lehet az egyesület elnökénél, titkáranál, és a Kirchner-féle papírkereskedésben. A bérletpénz utólagosan a színházi pénztárnál fizetendő. A társulat jobb tagjai. Nők: Kallay Jolán a bájos szép hangú fiatal operett és népszimnű énekesnő, Harkányi Gizella, soubrette énekesnő, Catry Erna, coloratur énekesnő, Tordai Etelka hősnő szende, Bogyó Ilonka naiva és soubrette. M. Till Róza hősnő anya. B. Polgar Fány társalgó. Szalay Ilona fiatal operett komika, Bokor Katicza, Melzer Juliska, Zámory Irén, Szalay Teréz, Móor Róza, Bartok Endréné, Olajos Róza. Férfiak: Ágothay Ferencz operett-buffó, Batossy Endre hős, szerelmes, és jellemszínész. Dereky Antal rendező, dramai és ked. apa. Mezei Béla jellem-comikus. Szarvasy Jenő, operett és népszimnű baritonista. Szigethy Andor, operett-tenorista és bonvivant Kövesy Lajos énekes és tars. Király Peter, karnagy. Sarlay Cornél bonvivant és énekes. Bartok Endre, Szabó Dani, Jenőfy Jenő, Erszényes Ist. Kulcsár János, Mihályi Pál. A társulatról Dr. Jeszenszky Béla lapja a „Felső Torontál“ a következőket írja: „A fővárosi színházak legkitünőbb darabjai kerülnek nap nap után kitűnő előadásban színre, a leglényegtelenebb szerepek személyesítőin is meglátszik az az igyekezet, hogy az előadások minél tökéletesebbek legyenek“ . . . stb. Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete, mint a szövöketzet helybeli ügyeinek intézője azon tiszteletteljes kérelemmel fordul városunk és vidékünk T. Cz. közönségéhez, hogy nemes áldozatkészségével a tasulatot gyámolítani és istapolni kegyeskedjék.

A lugosi városi színház építése befejezéséhez közeleg. A színház most már, mikor látják annak a körülmények- s helyzetéhez képest célszerű beosztását; csinoságát, megelegéssel tölti el azokat is, kik nem kis aggodalommal néztek elébe az építkezésnek.

A Zoffmann Garai-féle szaloda éttermében mindennap kitűnő pilzeni sör kapható. Ajánljuk sörivóink figyelmébe.

Új ipariskola Temesvárott. A kereskedelmiügyi miniszter Temesvárott a város és vidéki iparának fejlesztésére új ipari szakiskolát létesített, mely 1900. október elsején nyílik meg. Az intézetnek, mely rendes szaktanfolyamain a fa- és fémpart, renkívüli tanfolyamával pedig az építőipart karolja fel, célja: szakképzet iparossegédek nevelésével a hazai fa- és fémpar-

felesztése, különösen pedig az asztalos-, mü- és géplakatosipar korszerűvé tételéhez szükséges szakképzettség terjesztése. Közlebbi felvilágótást az intézet igazgatósága ad.

A helybeli önkéntes tűzoltó egyesület tagjai Weifert Károly v főjegyző elnök, Mazsary Rudolf és Bernatsky Géza parancsnokok vezetése alatt ma Dettára utaztak, hogy az ottani tűzoltóság fennállásának negyedszázados jubileuma alkalmából rendezendő ünnepségeken testületileg részt vegyenek.

A verseczi közigazdasági egyesület szölészeti szakosztálya. F. hó 2-án tartott üléséből Pász t Vilmos kur. bíró törv. szöki elnököt kitüntetése alkalmából táviratilag üdvözölte s ez alkalommal azt is elhatározta hogy f. hó 14-en megtartja szokásos szölo és gyümölcs kiállítását, melyre az érdekelt termelők figyelmét ez idejüleg is felhívjuk.

Választási mozgalom. Pancsováról írják lapunknak: A legközelebbi orsz. képviselőválasztásokra a délvidéki szerbség elhagyja a passzivitását, erősen szervezkedik. Minden kerületben, ahol a szerb választók száma tulnyomó, nemzetiiségi jelölteket állítanak. Pancsován, mint hire van, három jelölt is lesz tehát az idén. ha ugyan tényleg lesznek választások, élénk választási mozgalomokra van kilátás.

Nagy Újdonság Versezen. A Baross-téren mindennap látható esti 10 óráig brilláns világítás mellett Özv. Werin Rudolfné nagyszerü Művészi-terme csataképek, Tartalmaz 500-féle igen érdekes képet, köztök operák, operettek, balett, színésznői, csoportokat a párizsi nagy operából transzparens természetes színekben. A legujabb csaták angolok és burok közt. Spanyolország és Amerika. Chinai forradalom. Új! Umberto király meggyilkolása, a király a halottas agyon Monzában és a temetési menet Rómában. Párizsi világkiállítás. Látható képek az összes városok és országokról. Különösen érdekes: Extra kabinet Párizsi nevető kabinet 6 részben, valamint Dreifuss az ördögzigeten. Erzsébet királyné meggyilkolása. Ravatal és temetés. Luchéni a fogságban. Belépti díj 20 fillér. Minden belépő egy szép emléktárgyat nyer.

Szaporodik a pótdadó. Versecz város jövő esztendei költség előirányzatát már összeállította Ullmann József főszámvevőnk. Az 107 nyomtatott lapra terjedő munka alapos körültekintéssel készült és kitünik belöle hogy 887. 713 korona kiadás mellett csak 668. 457 korona az előirányzott bevétel, a deficit tehát 209. 255 korona melyet 84 %-os pótdadóval kell fedezni. Lehet hogy valami lényegtelen változás lesz de hogy a pótdadó szaporodni fog, az már bizonyosnak látszik.

A közigazgatási tanfolyamok és a katonai szolgálát. A közigazgatási tanfolyamokra vonatkozólag a belügyminiszternek fontos rendelete érkezett Temesvármegyéhez. Ebben a miniszter tudatja, hogy azok, kik katonai szolgálatra be vannak sorozva s a kiket most a közigazgatási tanfolyamra felvesznek, katonai szolgálataikat egy évre elhalaszthatják.

Új bankjegyek. Az Osztrák-Magyar Bank minden valószínűség szerint a jövő hónapban kezdi meg az új bankjegyek forgalombahozatalát. Szó van pedig mindenekelőtt az új husztkoronás papírpénzről, a mely a mostani tízforintosokat helyettesitené. Ezeknek e bankjegyeknek a nyomásával már teljesen el is készültek és ezek a központi pénztárban nagy csomagokba rakva várják forgalomba hozatalukat A bank azt tervezi, hogy az új papírpénzt csakis a régi 10 forintos bankjegyek bevtalására fogja használni; ezzel szemben a kereskedői körökben már rég érzik az elegendő kisebb bankjegy hiányát, annyival is inkább, minthogy az ötforintos bankjegyek száma is 112 millióra van korlátozva. Kivánatosnak tartják tehát, hogy a forgalomban levő kisebb bankjegyek számát is lehetőleg emeljék. Az új bankjegyek kibocsátásának pontos idejét a bank a két pénzügyminiszterrel együttesen állapítja meg.

Irodalom.

Esterházy mint király. A mikor nagy Napoleon Ausztria ellen viselt háborút, kiáltványt bocsátott ki, melyben arra hivta föl a magyarokat, hogy rázzák le a az osztrák igát, sőt néhány diadalmas csata után egész komolyan foglalkozott az önálló független magyar királyság föllállításával. Szokásától eltérően nem saját emberi közül ültetett volna valakit a magyar trónra, hanem följánlotta a koronát Esterházy hercegnek, a ki azt azonban nem fogadta el s a nemzetben sem keltett visszhangot a fölkelésre hívó kiáltvány. A háború Ausztriával s mondhatjuk, egész Európával folyt tovább. E korszakot tárgyalja most az a nagyszabású diszmű, melynek gyönyörűen illusztrált IV. és V. füzeté már menjelent. Az egész történelmi munka címe: Magyarország a XIX-ik százatban. Írásban és képekben, szerkesztője és kiadója Pálffy Ferencz budapesti ügyvéd, a ki óriási munkát végzett az adatok gyűjtése, az anyag megválogatása és a remek szép illusztrációk megszerzésével. Valóban diszművet kap az előfizető, a ki füzetenkint összegyűjti s így alig érezhető pénzüsszeggel szerzi meg, mert a naponként megjelenő füzetek ára egy korona. Hogy némi fogalmat adjunk az érdeklöddöknek, fölemlítjük hogy az utolsó füzet 45, szinben nyomott illusztráción kívül XIII. Leó pápát adja műmelleklettül. A diszes mü iránt érdeklöddök forduljanak Pálffy Ferencz címére: Budapest, VII., Erzsébet-körút 29.

Szerkesztői levelezés

Ilonka Jolánka. Mint e lapból is értesültök a szintársulat 18-án jön. Váltások be ígéretek, jöjjetek!

L. Szeged. M—ka 9-én indul Párizsba. Könyvedből küldj egy példányt.

Nyilttér.

„Selyem-Blousok“

4 kor. 80 fillértől feljebb — 4 méter postabér és vámentesen szállítva, — **Minták postafordultával** küldenek, nemkülönb n fekete fehér és szines, »Henneberg-selyem« 90 fillér, től 29 kor. 30 fillérig máterenként.

Henneberg G. selyemgyáros (és. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, kik forron szeretett férjem Van der Venne Ernő

elhalalozása alkalmával részvétükkel felkerestek és temetésén megjelentek, különösen pedig a »Versecz-i férfi dalárda« és »iparosok dalosköre« tagjainak ez uton is kifejezem halás köszönetemet.

Özv. Van der Venne Julia.

Med. Univ.

Dr. Kohn Emil

volt kórházi orvos,
rendel naponkint d. u. 2—4-ig Uri-
utca 32 sz. Windauer-féle házban.

8903. szám. — 1900.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **Binder Mária** mosó- és vasaló müintézetét átvettem, és ruhák mosását és vasalását a legszolidabb áron fogadok el. Tisztelettel

Seemayer Zsófia

Uri-utca 62. szám.

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFROTITIN“

utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ labororiumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói út 88. sz.

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdeségét, ruganyos teltségét. A testbört bársony-lágyságuvá és selyem fényüvé varázsolja. Ezen csodahatású fr gyöngynövé nyekből készül, tehát semmitéle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. **Törvényesen védve.** A pénzbeküldésével vagy

8903 sz. — 1900.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a népfelkelési idő-szak jelentkezés Versecz városban folyó évi október hó 1. 2. és 3-án fog megtartatni.

Felhivatnak tehát a katonailag kiképzett Verseczen tartozkodó népfelkelő kötelezettek, miszerint a fenti napokon és pedig az 1863-1876: években születtek október hó 1-én az 1860—1862 években születtek október 2-án az 1858—1859 években születtek pedig október hó 3-án, mindenkor reggel 8 órakor a város-háznál a törvényes következmények terhe alatt jelenjenek meg.

Verseczen, 1900. évi augusztus hó 25-én.

Seemayer,

kir. tanácsos polgármester.

Országos- Katholikus- Autonomiai- Congresszusi képviselő-választás.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az orsz. kath. autonomiai congresszusra küldendő képviselő választása f. é. szeptember hó 8., 9., és 10-ik napjain fog megejteni.

A választási helyiség a hitközség bérházban (Zeh-féle házban) van, hol a szavazatszedő bizottság reggeli 8 órától délutáni 6 óráig működik.

Versecz, 1900 aug. 31-én.

A választó-bizottság:

Az elnök:

Müller Oszkár.

A jegyző:

Milleker Bodog.

9078. szám. — 1900.

Hirdetmény.

Hivatkozással a mai napon fenti szám alatt kibocsátott polgármesteri hirdetményre és az 1886. évi XXI. t.-cz. 28 §-ára ezennel közhírré tétetik, hogy az igazoló választmányi f. szeptember hó 12. napján d. e. 9-11 és d. u. 3-5 óráig főjegyzői irodában az 1901. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására és a netani felszólamlások tárgyalási végett nyilvános ülést fog tartani.

Azok, a kik az idézett törvényzcikk 6 §-ában említett kedvezményt igénybe venni óhajtják kötelesek ugyanazon törvényzcikk 27 §-a értelmében az ülések tartamra alattjáz igazoló választmány előtt szóval vagy írásban ebéli jogosultságukat igazolni.

Igazoló választmány Verseczen, 1900. év augusztus hó 30-án.

Br. Demtrovics Mihály

elnök.

8870 szám. — 1900.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 25 §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizetők kimutatása az 1901. évi virilisták névjegyzékének összeállítására ezéjjából f. évi szeptember hó 4-től bezárólag szeptember hó 11-ig a hivatalos órák alatt a netani felszólamlások beadhatása végett a városi főjegyzői irodában közszemlére ki lesz téve.

Verseczen, 1900. évi augusztus hó 30-án.

Seemayer,

kir. tanácsos polgármester.

**M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**

**A
KRISTÁLY**

**SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS**

**IGENTISZTA
BICARBONAT**

ÁSVÁNYVIZ

**KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBEN
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.**

Verseczen:

Petrovits és Pantits, Reinfeld S. Weifert A Guszt. és Unger József kereskedésében.

„Stearoptinum”

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olajsebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: **vágás, zuzódás, égés, fagyás**, mindenféle **kelevény**, a **női emlők gyuladása és gyülése**, a **titkos betegségek, kiütések stb.**

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum” laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum” laboratoriumában.

Budapest, VII. kerület, Mexikói ut. 88. II. 25.

Tankönyvek és egyéb iskolaszerek

nagy választékban kaphatók:

Kirchner J. E. özvegye

könyvkereskedésben **Verseczen**, Iskola-uteza.

Könyvbekötések szép kivitelben és olcsó árak mellett eszközöltetnek.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása Versecz.